De buren

SOFIE JOAN WOUTERS EN HANNE STRUYF / DE WERELD REPAREREN

Samen tegen de sleur

Bas Blaasse
Gezien op 25 oktober 2026
Corso, Antwerpen

Het voorspelbare karakter van een routineus leven heeft iets veiligs en iets eenzaams, en iets dwingends. In ‘De buren’ barsten de vertrouwde leventjes van Sofie Joan Wouters en Hanne Struyf open, geholpen door de magie van geluidseffecten. Zo leren ze elkaar noodgedwongen kennen. Er ontstaat vriendschap, misschien zelfs liefde, maar niet zonder slag of stoot.

02 NOVEMBER 2026

Op het podium staan Wouters en Struyf achter een verrijdbaar tafeltje. Ze zijn allebei gekleed in een beige overall, met ieder op een andere plek een opvallende blauwe zak. Op het tafeltje staat een opnameapparaat verbonden met een microfoon. Als de lichten doven, knipt een van hen het lampje aan dat op het tafeltje staat en hen zo uitlicht.

Het tweetal neemt de microfoon en begint allerlei geluiden te maken. Dat doen ze zelf, met hun mond, en met behulp van alledaagse voorwerpen. De attributen die ze gebruiken zijn bijna allemaal fietsonderdelen, zoals een dubbele fietsbel, een fietspomp of een bidon. De geluiden die ze maken, nemen ze op en spelen die vervolgens opnieuw af, zoals een samplemuzikant.

Het geeft ons een inkijkje in de keuken: zo zit de voorstelling in elkaar; achter de geluiden zit een constructie. Het zet ook de ludieke toon voor de rest van de voorstelling, vrij letterlijk. Veel van de geluiden, zoals die van een fietsbel, zullen namelijk blijven terugkeren, bijvoorbeeld als wekker.

Snurken voor twee

Het eerste wat we horen is gesnurk. De een maakt een inademend, snurkend geluid in de microfoon. Daarna maakt de ander een uitademende, fluitende zucht. Als ze het vervolgens achter elkaar afspelen, hoor je typisch gesnurk. Eén plus één is twee: het snurken komt alleen tot leven doordat ze allebei hun steentje bijdragen. Maar het zagende geluid verwijst ook naar de onderliggende

thematiek van de voorstelling: de routine, sleur en verveling die hun leven kenmerkt.

Fietszadels, wielen, sturen – fietsonderdelen blijken een belangrijk motief.

De voorstelling maakt niet alleen gebruik van geluiden, maar ensceneert – vanzelfsprekend – ook beelden, die dikwijls een glimlach opwekken. Struyf begint op een fietswiel te drummen en verandert het vervolgens met een strijkstok in een strijkinstrument. Slapen verbeelden de twee met een kussen dat ze aan hun hoofd binden, waarna ze op het ritme van hun opgenomen gesnurk als jonge boompjes in de wind beginnen te wiegen. Hun gespeelde verveling, geklungel en vindingrijkheid wekken gelach in de zaal.

Fietszadels, wielen, sturen – fietsonderdelen blijken sowieso een belangrijk motief in de voorstelling. Niet alleen om rinkeltjes of blazende geluiden te maken, maar ook als bouwstenen voor de handelingen en het decor. Het is niet altijd duidelijk of we ook een metaforische betekenis in het fietsen moeten herkennen. Fietsen kan natuurlijk gaan over snelheid en competitie, zoals bij wielrennen, maar voor veel mensen roept het ook de connotatie op van hun dagelijkse verplaatsing. In deze voorstelling lijkt het een combinatie van die twee werelden.

Ieder op zichzelf

Na de intro speelt de rest van de voorstelling zich af in twee huiselijke interieurs. De voorstelling bestaat uit dagen die zich aaneenrijgen. Bij ieder ochtendgloren wordt er een blaadje van de scheurkalender afgescheurd, in de hoop op verandering.

Een lage kast verdeelt de vloer in tweeën. Rechts zit Wouters, links zit Struyf. Allebei hebben ze een rijdende kruk, met een fietszadel als zitvlak. Die van Struyf heeft iets knus, terwijl die van Wouters eerder aan een kantooromgeving doet denken. Twee kaders achter op de scène verbeelden hun ramen. Maar het kozijn van Struyf is van hout, en dat van Wouters van metaal. Struyf leeft een wollensokkenleven: ze breit, draagt wollen kleding en haar interieur bestaat uit natuurlijke materialen, zoals een juten tapijt en rieten manden. Wouters daarentegen leeft een leven van ambitie. Haar antracietkleurige pak, hippe gympen, glinsterend shirt en zwarte pruik geven haar het voorkomen van een carrièrevrouw.

Struyf leest de krant in een comfortabele stoel, terwijl Wouters telkens op een fiets klimt – een onvolledige fiets, welteverstaan. Die bouwt ze midden in haar woonkamer op, nadat ze een yogamat heeft uitgerold. De fiets bestaat uit haar zadelkruk, een los stuur dat ze in haar handen houdt en een wiel dat ze tussen haar knieën klemt. De ontbrekende onderdelen denken we er zelf bij. Een simpele, beeldende suggestie. Ze doet haar fietshelm op, buigt naar voren, en na een grote inspanning beloont ze zichzelf met een medaille, die ze zo uit haar broekzak haalt. Een beetje een treurig succes dus.

De interieurs en de activiteiten maken duidelijk dat de twee vrouwen twee sterk contrasterende levens leiden. Zonder contact met de buitenwereld, zo lijkt het. Af en toe kijken ze mistroostig uit hun raam, alsof ze wel naar contact verlangen en niet echt tevreden zijn, zo in hun uppie.

Het geluid van sleur

Het contact is uiteraard waar de voorstelling naartoe werkt. Maar de voorstelling zegt niet alleen dat samenzijn, vriendschappen en relaties het leven veel leuker maken. Ze maakt van die intimiteit een manier, een middel, om uit de sleur te raken. De sleur die veel ouders van de kinderen voor wie deze voorstelling gemaakt is, waarschijnlijk beter kennen dan de kinderen zelf.

Het is grappig om te zien hoe de geluiden hen af en toe lijken te overvallen.

Toch is er al een punt van contact: hun levens worden gedicteerd door dezelfde figuurlijke klok van routine. Die routine wordt belichaamd door geluidseffecten, waarvan sommige in de intro zijn opgenomen. Bedtijd wordt aangekondigd door uilen- of wolvengeluiden, waarna ze als de wiedeweerga ieder hun kussen pakken en achter hun hoofd binden. Ze worden wakker van een harde wekker: de fietsbel. Daarna drinken ze hun koffie, verveeld, begeleid door het geluid van het inschenken, en beginnen ze de dag.

Het is grappig om te zien hoe de geluiden hen af en toe lijken te overvallen, alsof ze geen andere keuze hebben dan hun handelen erdoor te laten dicteren. Ze wachten als het ware op het volgende geluid dat aangeeft wat hun te doen staat.

Samen tegen de sleur
Uiteindelijk beginnen de geluiden die eerst hun dagen ordenden, hen steeds meer te irriteren. Ze ogen vermoeider, verveeld. De routine begint te haperen en ook de scheiding tussen hun twee werelden begint scheuren te vertonen. Letterlijk zelfs: de lage kast die hun interieurs van elkaar scheidt, blijkt verbonden met een lade die naar beide kanten uitschuift.

Uit nieuwsgierigheid, maar ook uit wederzijdse prikkelingen, zoeken de twee vrouwen steeds meer toenadering: eerst voorzichtig en onwennig via de kast, maar later ook via de buitenwereld. Ze stappen de deur uit van hun appartementen en komen elkaar op de stoep tegen.

‘De buren’ heeft voldoende vondsten en speelse munitie.

De hele voorstelling werkt toe naar een gezamenlijk leven. Tegelijk zijn niet alle afzonderlijke scènes en handelingen altijd even gemakkelijk te duiden of te volgen, waardoor de spanningsboog af en toe verslapt. Soms lijken de theatrale beelden net iets losser naast elkaar te staan dan het grotere verhaal doet vermoeden. Is dat storend? ‘De buren’ heeft voldoende vondsten en speelse munitie om te benadrukken dat de twee vrouwen elkaar nodig blijken te hebben om hun leven open te breken. Ook het decor blijkt pas compleet wanneer de aparte delen samenkomen.